

ת"פ 32753/03/16 - מדינת ישראל נגד פואד מרוואת, הנאשמים

בית משפט השלום בטבריה
ת"פ 32753-03-16 מדינת ישראל נ' מרוואת

בפני בעניין: כבוד השופט - ס. נשיא ניר מישורי לב טוב
מדינת ישראל - המאשימה

נגד
פואד מרוואת - הנאשמים

גזר דין

1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום לפי סעיף 2 לחוק הגנת חיית הבר ואיסור החזקת חיית בר מוגנת - עבירה לפי סעיף 8(א)(3) לחוק להגנת חיית הבר (**להלן: "חוק להגנת חיית הבר"**).
2. ביום 13.07.2017, לאחר שמיעת הראיות בתיק אשר נפרסו על פני שלוש ישיבות, הרשיע בית המשפט את הנאשם בביצוע העבירות המיוחסות לו מעבר לכל ספק סביר.
3. מעובדות כתב האישום עולה כי הנאשם בתאריך 23/11/2015, בשעה 14:00 ובסמוך לכך, באזור בריכות/מאגרי מזרע, שבעמק יזרעאל, עסק בציד ברווזים. ברכב בו נהג הנאשם, מסוג הונדה בצבע לבן, הנושא מס' רישוי 51-479-56, נמצאו מבין הברווזים הניצודים ברווז משובש וכן טבלן גמדי. ברווז משובש וטבלן גמדי הינם חיות בר מוגנות. במעשיו אלה צד הנאשם חיות בר מוגנות. לנאשם לא היה היתר למעשיו.
4. **טיעוני הצדדים לעונש :**

ביום 13.07.17 טענו הצדדים לעונש.

טיעוני המאשימה :

1. חזקת החפות של הנאשם הסתיימה בהכרעת הדין המפורטת. הנאשם הורשע לאחר שמיעת הראיות בתיק.
2. ב"כ המאשימה הגיש גיליון הרשעות קודמות (**ת/11**) ממנו עולה כי לנאשם הרשעה אחת קודמת משנת 2011 בתחום עבירות תכנון ובניה.

3. העבירה אותה ביצע הנאשם הינה חמורה. בהקשר זה הפנה ב"כ המאשימה **לת/3** ולעדויות של עד התביעה הפקח שי קביסה לעניין הנדירות וסכנת ההכחדה של הברווז המשוויש.
4. ביחס למדיניות הענישה הפנה ב"כ המאשימה לעפ"ג 4104-11-15 (מחוזי חיפה) **מדינת ישראל נ' עאדל אבו ריש**, וכן לת.פ 36387-07-16 (שלום טבריה) **מדינת ישראל נ' אחמד עבד אל ראוף** ולערעור בעניין זה.
5. לעניין חילוט הנשק הפנה ב"כ המאשימה להלכה הנוהגת ברע"פ 1161-04 **מחמוד נגד מ"י** שם נקבעו הרציונלים לחילוט הנשק שמעבר לעיצום הכספי יש אפקט חינוכי. כמו כן הפנה לת.פ 36387-07-16 (שלום טבריה) **מדינת ישראל נ' אחמד עבד אל ראוף**, לת.פ 38422-05-12 (שלום קרית גת) וכן לת.פ 14396-12-12 (השופטת קנטור).
6. על יסוד כל האמור עתרה המאשימה למתחם ענישה הכולל עונש מאסר על תנאי עד ענישה של מאסר בפועל שיכול וירוצה בעבודות שירות, חילוט הנשק שפרטיו ברטה מס' P59677E וכן הטלת קנסות במתחם של בין 9,000 ₪ ל-20,000 ₪ והתחייבות בסכום שלא יפחת משילוש הקנס שיושת וזאת על מנת להרתיע את הנאשם.

טיעוני ב"כ הנאשם :

1. ב"כ הנאשם טען כי הפסיקה שהגיש ב"כ המאשימה אינה רלוונטית במקרה הנדון. בהתייחס לעפ"ג 4104-11-15 **מדינת ישראל נ' עאדל אבו ריש** טען ב"כ הנאשם כי מדובר במי שביצע את העבירה כאשר לא היה מורשה לצייד, נסיבה מחמירה שאינה רלוונטית במקרה הנדון. בהתייחס לת.פ. 36387-07-16 **מדינת ישראל נ' אחמד עבד אל ראוף** טען ב"כ הנאשם כי דובר על קנס עד 3,000 ₪ וכן על 38 יונים, נסיבה מחמירה בשונה מהמקרה שלפנינו.
2. ביחס לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה טען ב"כ הנאשם כי מדובר בנאשם בן 63, נשוי +6 ילדים, שנים מתוך ששת ילדיו הינם נכים. אשתו אינה עובדת והנאשם הוא המפרנס היחיד. שכרו עומד על סך של 3,000 עד 4,000 ₪. מצבו הבריאותי של הנאשם אינו תקין, הנאשם סובל מיתר לחץ דם.
3. מדובר בנאשם ללא עבר פלילי, מלבד עבירה אחת בתחום התכנון והבנייה כעולה **מת/1**.
4. בית המשפט הרשיע הנאשם בין היתר על סמך ראיות נסיבתיות, ולכך יש משמעות.
5. ביחס למתחם הענישה הפנה ב"כ הנאשם לפסקי דין דומים בהם הוטלו קנסות בגובה של 5,000 ₪ כאשר דובר על צייד צבאים וחוגלות: לת.פ 804-07-09 **רשות הגנים הלאומיים ושמורות הטבע נ' יאסין כנאענה** ולת.פ 556/99 **מדינת ישראל נ' עזקי חסיין**.
6. לאור האמור, מבקש ב"כ הנאשם לאמץ מתחם ענישה בין 3,000 ₪ ל-5,000 ₪, כאשר טען כי יש להתחשב בגובה הקנס ככל שבית המשפט סבור שיש מקום לחלט נשקו של הנאשם.

דברי הנאשם:

הנאשם טען כי צד את הברווזים ולא אסף אותם. עוד ביקש הנאשם שהנשק יוחזר אליו.

דין והכרעה

5. העבירה של ציד חיית בר מוגנת

סעיף 2 לחוק להגנת חיית הבר, התשט"ו-1955 : איסור צידה -

"לא יצוד אדם ציד או חיית בר מוגנת, אלא ברשיון ציד

או בהיתר על פי סעיף 3".

סעיף 8 (א) (3) לחוק להגנת חיית הבר, התשט"ו-1955 קובע:

" (3) לא יחזיק אדם חיית בר שאינה מזיק ואינה חיית בר מטופחת אלא בהיתר החזקה כללי או מיוחד, או אם באה לידי מבעל היתר סחר כללי או מיוחד או היתר העברה כללי או מיוחד, או אם הנו מחזיק כדין כאמור בסעיף קטן (ב)."

סעיף 14 לחוק להגנת חיית הבר, התשט"ו-1955 קובע :

" (א) העובר עבירה על פי חוק זה או על תקנה שהותקנה לפי סעיף 16 למעט על פי פסקה (2), או העובר על תנאי מתנאי רשיון או היתר שניתן על פי חוק זה, דינו, אם אין הוראה אחרת בחוק זה, מאסר שנה אחת או קנס.

(ב) העובר עבירה לפי הוראות הסעיפים 2, 3 ו-4 דינו - מאסר שנתיים או כפל הקנס האמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

עבירה של ציד חיית בר מוגנת היא עבירה מסוג עוון, כאשר עונש המאסר המקסימאלי בגינה הינו שנתיים. כמו כן, העונש יכול להיות "מאסר שנתיים או כפל הקנס".

השלבים בגזירת הדין

בעקבות תיקון 113 לחוק העונשין, מלאכת גזירת הדין מורכבת משלושה שלבים עיקריים.

בשלב הראשון, על בית משפט לקבוע את מתחם העונש ההולם הנובע מן הערך החברתי שנפגע כתוצאה מהעבירה, מדיניות הענישה הנהוגה ביחס לעבירה זו ונסיבות ביצועה, לרבות מידת אשמו של הנאשם.

בשלב השני, על בית המשפט לבחון אם יש מקום לחרוג ממתחם העונש ההולם, בין לקולא ובין לחומרא.

בשלב השלישי, יקבע בית המשפט את העונש המתאים בתוך מתחם העונש ההולם באם לא מצא נסיבות לחרیגה ממתחם העונש ההולם.

אעמוד על שלושת השלבים:

השלב הראשון, קביעת מתחם העונש ההולם :

הערך החברתי המוגן שנפגע מביצוע העבירה ובמידת הפגיעה בו:

כב' השופט טירקל ציין ברע"פ 1161/04 חאג' יחיא נ' מדינת ישראל, תק-על 2005(2), את האיסור לצוד עוד מדיני המשפט העברי :

"בעניין ציד בעלי חיים ידועה תשובתו שלרבי יחזקאל לנדא, (פולין 1713 - פראג 1793) בעל שו"ת "נודע ביהודה", שהיה רבה של פראג ומגדולי הפוסקים שבדורו, שנשאל:

"איש אחד אשר זכהו השם בנחלה רחבה ויש לו כפרים ויערות אשר בה יערות תרמוש כל חיתו יער, אם מותר לו לילך בעצמו לירות בקנה שריפה [=רובה ציד] לצוד ציד או אם אסור לישראל לעשות דבר זה, אי [=אם] משום צער בעלי חיים, אי משום בל תשחית, ואי משום שנהגו בו איסור".

בתשובתו אמר, בין היתר:

"ואמנם מאד אני תמה על גוף הדבר, ולא מצינו איש ציד [במקרא] רק בנמרוד ובעשו, ואין זה דרכי בני אברהם יצחק ויעקב...ואיך ימית איש ישראלי בידיים בעלי חיים בלי שום צורך רק לגמור חמדת זמנו להתעסק בצידה?!".

בסיכום דבריו אמר:

"ולכן יש בדבר זה מדה מגונה, דהיינו אכזריות, וגם איסורא וסכנתא [=איסור וסכנה]... ולכן השומע לי ישכון בטחה שקט ושאנן בביתו, ולא יאבד זמנו בדברים כאלה... והיה זה שלום. מנאי [=ממני], הטרוד" (שו"ת נודע ביהודה מהדורא תניינא, יורה דעה, סימן י') (ההדגשות שלי - י' ט'). "

כבוד השופט ג'ובראן עמד על הצורך בהחמרת הענישה המוטלת בעבירות הפוגעות בבעלי החיים ב- רע"פ 8122/12 פחמאווי נ' מדינת ישראל [פורסם במאגר משפטי ביום 27.1.13]:

"בטרם סיום אציין כי אף אני שותף לעמדתו של בית המשפט המחוזי, כי יש מקום להחמיר בענישה הנוגעת לפגיעה בבעלי חיים, הן חיות הבר הן חיות הבית. התאכזרות ופגיעה בבעלי חיים, מעבר לפגיעה העקיפה שהיא גורמת לבני האדם, מעידה על אטימות לב וקהות חושים. נדמה כי דווקא בעידן הנוכחי, עידן השפעה טכנולוגי, חשופים בעלי החיים לאלימות חריפה מבעבר. חדשות לבקרים אנו שומעים על ניסויים מעוררי פלצות הנעשים בחיות תמימות לצרכים מסחריים, על תנאי גידול ואחזקה אכזריים שלבעלי חיים בתעשיית המזון, ועל צמצום מרחב המחיה הטבעי של בעלי חיים מוגנים המנסים

עמוד 4

לשרוד בטבע. ברי, כי ישנם מקרים בהם אין מנוס מפגיעה בחי ובצומח, בין אם לשם הצלת חיים אדם ובין אם לצורך פיתוח אנושי. יחד עם זאת, חובה עלינו להקפיד הקפדה יתרה לצמצם את הכאב הנגרם על ידינו, בייחוד כאשר מדובר במי שאת זעקותיו אנו מתקשים לשמוע, ושאינו יכול לעמוד על זכויות. מהלך זה, להגנת האנושיות שבנו על ידי צמצום פגיעתנו בבעלי החיים הסובבים אותנו, צריך להשפיע על כלל תחומי המשפט, ובתוכו אף על המשפט הפלילי."

בע"פ (מרכז) 45128-12-10 - עלאא באזלאמיט ואח' נ' מדינת ישראל, תק-מח 2011(2), 11138 נקבע על ידי בית המשפט בעניינה של עבירת הציד הבלתי חוקי כי :

"על ביהמ"ש להילחם בתופעה של ציד בלתי חוקי ולהכביד ידו על מבצעי עבירה כאמור עד כי תהפוך בלתי כלכלית ובלתי כדאית לעוסקים בה. רק ענישה של ממש תביא להרתעה ויהא בה כדי להציל את נוף ארצנו."

המחוקק אף הביע דעתו בעניין הצורך בהחמרת הענישה בתיקון החוק (תיקון מס' 6 תשס"ט-2008), ובו הוגדל גובה הקנס המירבי לכפל הקנס שנקבע בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין.

במקרה שבפני מידת הפגיעה בערך המוגן הינה ברף הבינוני שעה שמחד לא הואשם הנאשם בגרימת מות מספר רב של ברווזים ומאידך מדובר בהתארגנות לביצוע צייד, בתכנון מוקדם מצידו של הנאשם שצד והחזיק ברווזים: ברווז משייח וכן טבלן גמדי שהינם חיות בר מוגנות האסורות בציד.

נסיבות ביצוע העבירה ומידת אשמו של הנאשם

העיקרון המנחה בענישה הינו עקרון ההלימה אשר מנוסח בסעיף 40ב לחוק העונשין כדלקמן:

"העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשי העבירה, בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו (בסימן זה - העיקרון המנחה)".

רכיב "מידת אשמו של הנאשם" בביצוע העבירה הוא עיקרון מנחה בענישה. בסעיף 40ט(א)(1) ו-(2) לחוק העונשין נקבע כי בית המשפט יתחשב בהתקיימן של נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כאמור להלן, ובמידה שבה התקיימו, ככל שסבר שהן משפיעות על חומרת מעשי העבירה ועל אשמו של הנאשם:

(1) התכנון שקדם לביצוע העבירה;

(2) חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה ומידת ההשפעה של אחר על הנאשם בביצוע העבירה."

במקרה שבפני מדובר בביצוע עבירה של ציד חיות בר מוגנת והחזקת חיות בר מוגנת. עבירת הציד הינה העבירה המרכזית והדומיננטית בחוק ואשר משניים לה עבירת החזקת חיות בר מוגנת וזאת בכל האמור בחומרת העונש שנקבע

בצידן של עבירות אלו על ידי המחוקק הן במשך המאסר והן בגובה הקנס שניתן להטיל על עובר העבירה.

הנאשם פעל תוך תכנון מוקדם שעה שהגיע לאזור המרוחק מביתו ע"מ לצוד והצטייד לצורך כך ברכבו ונשקו. הנאשם לא פעל בלהט הרגע. הנאשם נעזר באדם נוסף והצטייד בארגז לשם איסוף הברווזים, ארגז אשר החביא בתא המטען של הרכב.

"מידת הנזק" שנגרם או שהיה צפוי להיגרם מביצוע עבירה של ציד והחזקת חיית בר מוגנת הינה פונקציה של מספר גורמים:

א. סוג החיה אותה ביקש הנאשם לצוד, מידת נדירותה של אותה חיה, המאפיינים הייחודיים שבה, מידתה של סכנת ההכחדה בה מצויה החיה הניצודה, היקף ומהות האמצעים שננקטים על ידי הרשויות לשם הגנה על שלומה של החיה המוגנת בסביבתה הטבעית, מידת נפיצותן של העבירות שפוגעות באותה חיה מוגנת.

ב. קיימת חשיבות למספר החיות המוגנות שניצודו שלא כדין. אין דינו של מי שצד ברווז אחד כדינו של מי שצד עשרות ברווזים.

במקרה דנן עסקינן בצייד חיית בר מסוג ברווז, ברווז משויש וטבלן גמדי. הברווז המשויש והטבלן הגמדי הינם חיות בר מוגנות הנמצאות בשנים האחרונות במתקפת צייד בלתי חוקי, בעיקר על ידי חובבי עופות. בפני בית משפט זה מובאים לדין נאשמים רבים באשמה כי ביצעו עבירות צייד בלתי חוקי בכלל וניכר כי אין מדובר בתופעה זניחה או ספורדית.

עוד קיימת חשיבות מסוימת לעובדה כי הנאשם הורשע בציד ברווזים מסוג נדיר זה וזאת לאחר שמיעת הראיות בתיק, ויש בכך כדי להצביע על היקף עבירה בינוני ופגיעה בפועל ובכוח באוכלוסיית ברווזים מזן נדיר הנמצא בסכנת הכחדה עקב המעשים.

מדיניות הענישה הנוהגת

מעיון בפסיקה הנוהגת אשר הוגשה לעיון בית המשפט וגזרי הדין אשר ניתנו בעת האחרונה על ידי מותב זה עולה כי קיימת מגמת החמרה בענישה הכספית הנוהגת בגין עבירות ציד חיית בר מוגנת בכלל. להלן התייחסות לפסיקה הנוהגת בעבירת ציד חיית בר מוגנת בנסיבות דומות ככל הניתן:

א. **בת"פ (שלום טבריה) 59310-07-15 מ"י נ' קוואסמי ואח', לא פורסם (19/1/16)** הורשעו כל אחד מהנאשמים על פי הודאתם בציד 9 חוחיות באמצעות רשת ונדונו לעונשי מאסר מותנה, קנס בסך 11,500 ₪ וחתימה על התחייבות כספית בסך 30,000 ₪.

ב. **בת"פ 303-08-15 (שלום טבריה) מ"י נ' סיאם ואח', לא פורסם (15/12/15)** הורשע נאשם 2 על פי הודאתו בגין ציד 6 חוחיות באמצעות רשת ונדון לעונשי מאסר מותנה, קנס בסך 10,000 ₪ וחתימה על התחייבות כספית בסך 15,000 ₪.

ג. **בת"פ 59339-07-15 (שלום טבריה) מ"י נ' סיאם ואח'**, לא פורסם (15/12/15) הורשע נאשם 1 על פי הודאתו בגין עבירת החזקת חיית בר מוגנת (לשלשת ונוצות ציפור שיר) וכן ציד חיית בר מוגנת בצירוף תיק נוסף (ציד 6 חוחיות באמצעות רשת) ונדון לעונשי מאסר מותנה, קנס בסך 13,000 ₪ וחתימה על התחייבות כספית בסך 15,000 ₪.

ד. **בת"פ 22845-02-14 (שלום טבריה) מ"י נ' בדראן ואח'**, לא פורסם (2/12/15) נדון נאשם 3 על פי הודאתו בעבירת ציד 20 חוחיות באמצעות רשתות ונדון לעונשי מאסר מותנה, קנס בסך 13,000 ₪ וחתימה על התחייבות כספית בסך 15,000 ₪.

ה. **בת"פ 39788-08-11 מדינת ישראל נ' כנעאן ואח'**, פורסם במאגרים משפטיים, (20.10.2014)

הורשע הנאשם על פי הודאתו בעבירת ציד חוחיות באמצעות רשת וכלוב. בשטח הציד נמצאה רשת פרוסה ובתוכה לכודים 2 דרורים ופשוש ונדון לעונשי מאסר על תנאי, קנס בסך 10,000 ₪ וחתימה על התחייבות כספית בסך 20,000 ₪.

ו. **בת"פ 2933/05 (שלום נצרת) מ"י נ' אבו עצב ואח'**, פורסם במאגרים המשפטיים (21/12/06)

הורשעו הנאשמים בגין ביצוע 2 עבירות ציד חוחיות ונדונו לקנס בסך 10,000 ₪ ומאסר מותנה.

ז. **בת"פ (שלום נתניה) 3519-08 מ"י נ' באזלאמיט ואח'**, פורסם במאגרים המשפטיים (5/7/10)

נדונו הנאשמים בגין החזקת 46 חוחיות ונדונו לעונשי קנס בסך 5000 ש"ח, מאסר מותנה וחתימה על התחייבות כספית.

ח. **במסגרת תיק פלילי 39043-02-14 (שלום טבריה) מדינת ישראל נ' ואיל מסארה** השית מותב זה על כל אחד מהנאשמים אשר צדו 6 חוחיות ושלדג לבן חזה קנס בסך 14,500 ₪ ומאסר מותנה וזאת לאחר שהורשעו בתום ניהול ראיות. **בערעור אשר הוגש לבימ"ש המחוזי הורה בימ"ש המחוזי על הפחתת עונש הקנס לכדי 10,000 ₪ על כל נאשם תוך שנתן דעתו להעדר עבר פלילי. בימ"ש המחוזי אימץ מתחם העונש ההולם אשר נע על פי החלטת בימ"ש קמא בן 5,000 ₪ ל-16,000 ₪.**

מצבו הכלכלי של הנאשם כגורם בקביעת מתחם העונש ההולם :

ב"כ הנאשם טען למצבו הכלכלי הקשה של הנאשם. ביום 18.07.2017 צירף לתיק בית המשפט אסמכתאות לעניין מצבו הכלכלי משפחתי של הנאשם.

ב"כ הנאשם צירף אישורים רפואיים מיום 13.07.2017 וכן 15.07.2017 ביחס למצבו הבריאותי של הנאשם, מהם

עולה כי הנאשם חולה אפילפסיה ונמצא במעקב ניורולוגי. כמו כן צירף צילום תעודת נכה, תעודה אשר ניתנה לנאשם מהמל"ל ממנה עולה כי הנאשם הוכר כנכה.

ב"כ הנאשם טען כי צירף אישור לעניין שיעור שכרו של הנאשם, אך המסמכים אשר הוגש מטעם ב"כ הנאשם כללו צילום תעודת נכה, צילום תעודת הזהות ומסמכים רפואיים בלבד.

מתחם העונש ההולם ביחס לנאשם :

לאור האמור לעיל אני קובע כי מתחם העונש בנסיבות ביצוע העבירה שבפני, לאור כל האמור לעיל ביחס לנאשם הוא כדלקמן:

א. מהימנעות מהטלת מאסר ועד מאסר בפועל לתקופה של מספר חודשים שיכול וירוצה בעבודות שירות.

ב. קנס כספי הנע בין 5000 ₪ - 15,000 ₪.

ג. חתימה על התחייבות כספית בין 10,000 ₪ - 25,000 ש"ח.

השלב השני בגזירת הדין - האם יש מקום לסטות ממתחם העונש ההולם

לא נטען בפני כי הנאשם נזקק להליך שיקומי ולאור מהות העבירות בהן הורשע, לא מצאתי כי יש מקום לסטות ממתחם העונש ההולם לקולא.

כמו כן לא מצאתי לנכון לחרוג ממתחם העונש ההולם לחומרא לאור עבר פלילי לא מכביד ולאור מתחם עונש הולם רחב דיו שנקבע בנסיבות ביצוע העבירה.

השלב השלישי - קביעת העונש המתאים בתוך מתחם העונש ההולם

לצורך קביעת העונש המתאים בתוך מתחם העונש ההולם לקחתי בחשבון הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה :

א. **פגיעת העונש בנאשם** - הנאשם נשוי + 6 ילדים. כעולה מהמסמכים הרפואיים שצירף ב"כ הנאשם לתיק בית המשפט, הנאשם חולה באפילפסיה ונמצא במעקב ניורולוגי. הנאשם מוכר במל"ל כנכה והוא המפרנס היחידי במשפחה בת 8 נפשות. אשתו אינה עובדת ושניים מילדיו הינם נכים. מטבע הדברים הפגיעה הצפויה בנאשם בהטלת מאסר בפועל מאחורי סורג ובריאח או בעבודות שירות (וספק אם הינו כשיר רפואית לביצוען) אינה קלה בפרט שניתן לומר שמדובר בעבירה ראשונה של הנאשם (למעט עבירת תכנון ובניה משנת 2011 כמפורט לעיל) ובהתחשב בעובדה שהנאשם מעולם לא ריצה מאסר מאחורי סורג ובריאח. מאסר בפועל עלול לפגוע

בנאשם שהינו כאמור המפרנס היחידי, פגיעה שעלולה לפגוע בו ובבני משפחתו.

ב. הנאשם כפר בעובדות כתב האישום. שמיעת הראיות נפרסה משך 3 ישיבות במסגרתן העידו שני עדים מטעם המאשימה. ביום 13.07.2017 הורשע הנאשם לאחר שבית המשפט מצא כי הנאשם ביצע העבירות המיוחסות לו בכתב האישום מעבר לכל ספק סביר. הנאשם אף לא הביע חרטה על מעשיו.

ג. לחובתו של הנאשם הרשעה אחת קודמת משנת 2011 בתחום עבירות התכנון והבניה. העבירה נשוא תיק זה בוצעה בשנת 2015 ומאז ועד היום לא ביצע הנאשם עבירה נוספת.

שיקול הרתעת הרבים :

שיקול להחמרה בעונשו של הנאשם הינו הצורך בהרתעת הרבים במקרה של עבירת ציד חיות בר מוגנות בלא היתר.

סעיף 40 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 מגדיר את שיקול הרתעת הרבים בקביעת העונש המתאים בתוך מתחם העונש ההולם :

"מצא בית המשפט כי יש צורך בהרתעת הרבים מפני ביצוע עבירה מסוג העבירה שביצע הנאשם, וכי יש סיכוי של ממש שהחמרה בעונשו של הנאשם תביא להרתעת הרבים, רשאי הוא להתחשב בשיקול זה בבואו לקבוע את עונשו של הנאשם, ובלבד שהעונש לא יחרוג ממתחם העונש ההולם."

בתי המשפט עמדו בעבר על העובדה כי בחלק גדול מתיקי החקירה בעבירת ציד בלתי חוקי נדרש בית המשפט לראיות שעיקרן נסיבתיות וזאת לאור תחומי המחיה רחבי היקף בהם מצויות חיות הבר המוגנות ובהם פועלים עברייני הציד הבלתי חוקי המקשים על איסוף ראיות ישירות כך שלרוב נדרשת הרשות לאסוף ראיות נסיבתיות. עובדה זו מקשה על הבאתם של עבריינים לדין והרשעתם לא אחת בדין. לפער זה בין היקף תופעה נרחב, החשש הממשי כי אוכלוסיית בעלי החיים המוגנים נתונה בסכנת הכחדה בישראל והקושי הממשי בהבאת נאשמים לדין השלכה על העונש הראוי בתיק זה.

עם זאת, במקרה זה סבורני כי אין מקום לגזור עונשו של הנאשם ברף הנמוך של מתחם העונש ההולם שעה שלא נטל אחריות על מעשיו, לא חסך זמן שיפוטי וזמנם של עדים. עוד מצאתי בעובדה כי הנאשם ביצע העבירות בהם הורשע שעה שמחזיק היתר צייד כדין משום נסיבה לחומרא ולא לקולא נוכח האמון שניתן בנאשם לביצוע פעולות ציד כדין בלבד והאמון שהופר בפגיעתו בבעלי חיים מוגנים המצויים בסכנת הכחדה.

עתירת המאשימה לחילוט רובה הצייד של הנאשם :

המסגרת הנורמטיבית :

סעיף 12 לחוק להגנת חיית הבר, התשט"ו-1955 קובע :

"חילוט דבר שנעברה בו עבירה (א) כלי-צייד או אמצעי-צייד אחר, פרט לכלי-רכב ממונע, ששמשו

למעשה עבירה על חוק זה או על תקנה לפיו, וכן חיית-בר שניצודה בעבירה כזאת, רשאי בית המשפט הדין בעבירה לצוות על חילוטם לאוצר המדינה; אולם לא יצווה בית המשפט על חילוט כלי ציד או אמצעי אחר כאמור אם נוכח שבעליהם לא היו אשמים באותה עבירה; הוראה זו אינה גורעת מסמכותו של בית המשפט להורות הוראה אחרת בענין זה לפי כל דין אחר."

ברע"פ 1161/04 מחמוד חאג' יחיא נ' מ"י, תק-על 2005(2), 762 סוקר בית המשפט העליון מפי כב' השופט טירקל את הכללים הנוגעים לחילוט נשק בעבירות צייד וקובע:

"אוסף ואומר כי הוראת סעיף 3 לחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו, שלפיה "אין פוגעים בקנינו של אדם", היא בבחינת הוראת-על - ובלשון קדמונינו "כלל גדול" - בשיטת המשפט שלנו. אם אין הוראה מפורשת בדין שמכוחה ניתן להפקיע את בעלותו של אדם בנכס, או להשעות את זכויותיו בו, לעולם חל הכלל הגדול (ראו בש"פ 6686/99 אליהו עובדיה נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 464, 481-480 (להלן - "עניין עובדיה"). החילוט מכוח סעיף 12(א) לחוק הוא, אפוא, חריג לכלל והשימוש בו חייב להיות זהיר ושקול. יודגש כי חילוט זה איננו עונש נוסף אלא ציווי הנלווה לעונש שהוטל על העבריין והוא נתון לשיקול דעתו של בית המשפט. מטרתו של הציווי היא להרחיק את העבריין מן העבירה על ידי הוצאתם של כלי המשחית ששמשו למעשה העבירה מידיו..."

ומוסיף -

"אכן, חילוט כזה אינו מונע מן העבריין לרכוש כלי משחית אחר חלף זה שחולט, אולם, מלבד ההוצאה הכספית הנדרשת לשם כך, יש לחילוט כשלעצמו גם משמעות חינוכית. יידע העבריין ויזכור מה היה סופו של הכלי ששימש למעשה העבירה. משמעות חינוכית זאת היתה, כנראה, גם לעיני חכמינו, שייחסו חשיבות לביעור כלים ששימשו לעבירה".

במקרה זה נקבע פה אחד כי יש לאשר החלטת בית המשפט אשר הורה על חילוט רובה ציד כאשר הצייד סרק איזור הצייד בזרקור כשהוא נושא רובה הצייד וזאת בלי שפגע לרעה בחיה.

בע"פ (חיפה) 10028-05-11 - מוחמד אבו ריא נ' המשרד לאיכות הסביבה - רשות שמורות הטבע, תק-מח 2011(3), 13003 הורה בית המשפט על דחיית ערעורו של הנאשם בגין חילוט נשקו במסגרת גזר הדין שהושת עליו בגין עבירות ציד תוך שבית המשפט קובע:

"לא מצאנו מקום להתערב בגזר דינו של בית משפט קמא. העונש שנגזר לרבות חילוט רובה הצייד, הוא עונש מקובל וראוי לעבירות מסוג זה. מהנסיין המצטבר עולה כי חילוט הרובה מהווה את הענישה המרתיעה ביותר לנאשמים בעבירות ציד, ובהתאם, ומטעם זה, עומדת המאשימה על גזירת עונשים של חילוט רובה ציד ובתי המשפט נענים לבקשתה. לא מצאנו במקרה שבפנינו מתקיימים תנאים חריגים המצדיקים הימנעות מחילוט הרובה, ובמיוחד שאין זה מדובר בפעם הראשונה בה מעורב המערער בעבירות ציד."

במסגרת עפ"א (נצרת) 162/08 - אדיב סלמאן נ' רשות שמורות הטבע והגנים, תק-מח 2008(2), 14357 דן בית המשפט בערעור הנאשם בגין חילוט נשקו. במקרה זה היה המערער מחוסר הרשעות קודמות, עבד כקצין משטרה שנים

ארוכות והחזיק ברישיון לנשק מזה 22 שנה. לטענת המערער מדובר במעידה חד פעמית, הביע חרטה עמוקה וחסך מזמנו של בית המשפט. מנגד טענה ב"כ המאשימה כי מדובר בשתי יריות אשר פגעו בשתי חוגלות ואין לראות בכך מעידה חד פעמית.

בית המשפט, בהסתמכו על הלכת חאג' יחיא המצוטטת לעיל דחה את ערעור הנאשם על ההחלטה לחלט הנשק בקבעו כי -

"חרף העובדה כי הסנקציה של חילוט הנשק נתונה לשיקול דעתו של בית המשפט צדק בית משפט קמא בהחליטו לחלט את הנשק הואיל וחילוט נשק הינו אמצעי הולם בגין העבירות בהן הורשע המערער, בנסיבות בהן בוצעה העבירה... בית משפט קמא שיקלל כראוי את כל השיקולים הרלבנטיים לרבות נסיבותיו האישיות של המערער והעדר עבר פלילי."

בבחנו את סוגיית חילוט הרכוש שנתפס מאת נאשם יערוך בית המשפט איזון בין השיקולים הבאים:

- א. החומרה הקיימת בנסיבות העבירה שנעברה.
- ב. עברו הפלילי של הנאשם.
- ג. השימוש שנעשה בתפוס במסגרת ביצוע העבירה.
- ד. הנזק שיגרם לנאשם כתוצאה מחילוט הרכוש התפוס.

מן הכלל אל הפרט :

לאחר ששקלתי השיקולים לעיל במקרה הנוכחי באתי לכדי מסקנה כי **מן הדין להורות על חילוט רובה הציד השייך לנאשם שפרטיו ברטה מס' P59677E** וזאת מן הטעמים הבאים :

- א. הנאשם הורשע בביצוע עבירת ציד ברוז משיש וכן טבלן גמדי באמצעות שימוש שעשה ברובה הציד. מדובר בציד של חיות בר נדירות המצויות בסכנת הכחדה וכך אני למד אף מעדות הפקח שי קבסה בפני.
- ב. החומרה הגלומה בביצוע העבירה נעוצה בסכנה לעתיד אוכלוסיית הברווזים מסוג משיש וטבלן גמדי בארץ .
- ג. הנאשם פעל תוך תכנון מוקדם שעה שהגיע לאיזור המרוחק מביתו ע"מ לצוד והצטייד לצורך כך ברכבו ונשקו.
- ד. הנאשם לא הצביע על נזק מיוחד וחריג אשר יגרם לו באם יחולט רובה הציד ואף לא על הנזק הכלכלי הטמון בחילוט רכוש כגון זה.
- ה. מצוות בית המשפט העליון וערכאות בתי המשפט המחוזיים כי ביצוע עבירות ציד בלתי חוקי יענו בחילוט כלי נשקם של העבריינים, בין אם נזקף לחובתם עבר פלילי ובין אם עברם הפלילי נקי.

לאור כל האמור לעיל מצאתי כי יש למקם העונש הראוי בעניינו של הנאשם ברף הבינוני במתחם העונש ההולם ובמיוחד

עמוד 11

אמורים הדברים בענישה הכלכלית המוטלת על הנאשם במקרה זה. עם זאת, נתתי דעתי בקביעת הקנס הכספי לעובדה כי לחילוט הנשק משמעות כלכלית מעבר למשמעויות הנוספות הגלומות בהחלטה זו.

לאור כל האמור לעיל, הנני גוזר על כל אחד מהנאשמים את העונשים הבאים:

א. 3 חודשי מאסר על תנאי והתנאי הוא כי במשך תקופה של שלוש שנים מהיום לא יעבור הנאשם עבירה על פי חוק להגנת חיית הבר, התשט"ו - 1955.

ב. קנס בסך 10,000 ש"ח או 100 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-10 שיעורים חודשיים שווים ורצופים, תשלום ראשון עד יום 01.11.2017 ובכל 1 לחודש ועד התשלום המלא בפועל.

אי תשלום אחד מהשיעורים, יעמיד את היתרה לפירעון מידי.

ג. הנאשם יחתום על התחייבות להימנע מלעבור עבירה לפי הסעיפים בהם הורשע משך 3 שנים החל מהיום. ההתחייבות תהא על סך 15,000 ₪. אם לא יחתום תוך 7 ימים מהיום ייאסר למשך 90 ימים.

ניתן בזאת צו לחילוט המוצג - רובה הציד השייך לנאשם שפרטיו ברטה מס' P59677E.

ניתן בזאת צו להשמדת שאר המוצגים בתיק.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ג אלול תשע"ז, 14 ספטמבר 2017, בהעדר הצדדים.